

Can Xona

Sant Iscle de Vallalta

Ubicació

Comarca:	Maresme
Lloc/Adreça:	Veïnat de Can Palau, entre el fondo d Can Xona, a l'oest, i la serra de Salt, a l'est.
Emplaçament	Al quadrant nord-est del terme, dins del Parc del Montnegre i el Corredor
Alçada:	329
Coordenades:	
Latitud:	41.64831
Longitud:	2.59145
UTM Est (X):	465979
UTM Nord (Y):	4610810

Classificació

Número de fitxa	08193 - 45
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani Minimalisme
Segle	XVIII-XX
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Reformada a mitjan segle XX
Protecció	Legal
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	001210700DG61B0001ZT, 08192A002000280000KZ
Autoria de la fitxa	Àlex Asensio
Data de registre de la fitxa:	dj., 27/06/2019 - 02:00

Descripció

Masia de planta rectangular de 14 m de long i 6,5 de fondària de dues crugies paral·lela a la façana. Consta d'un nivell semisoterrat, planta baixa i pis amb coberta de dos aiguavessos amb el carener perpendicular. Hi destaca el fúnebre d'obra, sobre la part posterior del tremujal de ponent. La façana principal està orientada a migdia, sense compendre, i tots els paraments són arrebossats i pintats de color blanc, molt desgastat.

El portal es troba lleugerament escorat a llevant respecte de l'eix de simetria. Com la resta d'obertures, està emmarcat en pedra granítica ben escairada. Presenta arc de rebaixat amb tres dovelles i porta amb ventalla exterior i porticons interiors de posts de fusta clavetejada. L'accés està sobrelevat, precedit d'una escala exterior de granit de vuit graons. Al flanc de ponent hi ha tres finestres de mides disperses, totes amb llindes planes i ampits monolítics, protegides per un parell de llangardaixos.

Al primer pis hi ha cinc finestres: les quatre primeres se situen a la mateixa altura i guarden les mateixes proporcions, amb fort component vertical. Al mig del capcer, entre les dues finestres centrals, hi ha esgrafiada un rellotge de sol circular del s XVIII amb numeració àrbiga i senyals per a les mitges hores. La cinquena obertura és més ampla i es troba desplaçada a la secció oest. Els tancaments són de fusta amb finestres de llibret de dues tampes i porticons interiors.

La façana de ponent té, a la secció posterior, una portella i una finestra de llinda plana a l'alçada de la planta semisoterrada, i dues finestres amb ampit d'obra protegides amb llangardaixos a la secció davantera del primer pis, que donen llum a la cuina. Aquesta part de la casa descansa sobre una terrassa massissa bastida damunt d'una feixa.

La façana nord té tres finestres a la planta baixa i dues al pis de dalt, a la secció de ponent. En tres quartes parts de la seva longitud està doblada per un cos adossat de planta rectangular de 13 metres de llarg per 4,5 de fondària amb el carener igualment perpendicular. Aquesta construcció s'adapta al pendent de la muntanya en direcció E-O, de manera que una de les dues plantes se situa per semisoterrada, per sota del nivell d'accés. L'entrada a aquest volum es produeix des de l'exterior pel costat de tramuntana a través d'un portal d'obra de llinda plana precedit d'un pati enrajolat amb maons. La porta és d'encadellat de fusta d'un sol batent i al seu costat hi ha dues finestres reixades. Al costat est hi ha una finestra i al costat oest dues amb reixes bombades. Al seus peus hi ha un cobert de planta baixa.

La façana de llevant està comprimida entre aquest darrer cos adossat i un altre en sentit perpendicular, pel davant. Aquest volum es presenta esglaonada i es projecta com una ala sobre la primera secció de la façana original, amb la qual està connectada interiorment. Tot plegat confereix al conjunt una forma d'ela (L) que abraça el pati davanter, ocupat per una era circular de 5 metres de radi i 80 metres quadrats pavimentada amb cairons ceràmics. Aquest edifici lateral presenta una planta rectangular de 7 metres de llargària per 5 de fondària i consta de planta baixa i pis, amb coberta d'un sol aiguavés amb caiguda cap a l'est. A la cara oest hi ha quatre obertures: a la planta baixa, un finestró amb llangardaix i un finestrall amb reixa de barrots verticals amb una faixa inferior de reganyols, i, al primer pis, dues finestres més amb reixa bombada i viseres d'obra, a mode de guardapols. La paret de llevant té una finestra apaïxada a l'angle i s'assenta sobre el mur d'una petita bassa annexa de 10 m² i planta quadrangular alimentada per una mina d'aigua. La paret de migdia és cega i es veu prolongada per un porxo de nova construcció amb pilars de pedra rejuntada amb morter, bigam de fusta i coberta de teula amb pendent cap al sud.

Tot l'entorn està enrajolat: l'era amb cairons posats de caixó i la resta del perímetre per maons rectangulars col·locats a la mescla.

Observacions:

Masia situada en el vessant de solell d'una antiga zona de feixes de conreu, prop d'un camí secundari que uneix el camí de Can Xona amb la urbanització de Can Palau.

Protecció:

Pla especial urbanístic i catàleg de masies i cases rurals de Sant Iscle de Vallalta. Text refós. 2016. M-11.

Història

Dins la casa hi ha una premsa de vi d'un cargol encastada a la paret amb la data de "1811" incisa sobre el banc de fusta, dividida en el centre per una creu llatina.

La masia apareix representada amb el nom de "Can Xona" en el mapa planimètric del municipi a escala 1:25.000 de l'Instituto Geográfico y Estadístico, segons còpia manuscrita feta pel Servei Geogràfic de la Mancomunitat de Catalunya de l'any 1914. El mateix any apareix amb la variant 'Can Chona' en el full del Mapa Geológico y Topográfico de la Provincia de Barcelona a escala 1:40.000 corresponent a la Región Cuarta o del Río Tordera.

Entre 1945 i 1950 es van dur a terme una reforma de la casa que va afectar la cuina i el paviment dels terres, de gres amb dibuix de ditada.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SANT ISCLE DE VALLALTA (2016). Pla Especial Urbanístic i Catàleg de masies i cases rurals de Sant Iscle de Vallalta, Llibre II, Document núm. 3. Catàleg de masies i cases rurals. Element M-11, pp. 167-174.

AJUNTAMENT DE SANT ISCLE DE VALLALTA (2006). Sant Iscle de Vallalta, la porta del Montnegre. Sant Iscle de Vallalta: Parc del Montnegre i el Corredor, p. 17.

